

ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ РИНКУ ЗЕМЛІ–ШЛЯХ ДО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Україна має вигідне як географічне, так і геополітичне положення. Добрі кліматичні умови та родючість земель дозволяє мати розвинутий агропромисловий комплекс. Сьогодні Україна не використовує свої можливості, що говорить про необхідність ефективного здійснення реформи аграрної сфери, а саме зняття мораторію на купівлю-продаж землі в країні.

Аграрна реформа являє собою перетворення землеволодіння і землекористування; процес удосконалення економічних відносин і організації виробництва в усіх сферах АПК. Доказом неефективного проведення цієї реформи є наступні показники. За січень-квітень 2018 року порівняно з відповідним періодом попереднього року: обсяг продукції сільського господарства зменшився на 0,5%; експорт товарів та послуг збільшився на 9,1%, а імпорт товарів та послуг збільшився на 11,3%. У господарствах населення зниження обсягу виробництва сільськогосподарської продукції на 2,9%, коли у сільськогосподарських підприємствах наявний приріст 1,8%. Мораторій на купівлю-продаж землі, розквіт корупції в державі та погане фінансування аграрного сектору є основними причинами нездатності малих фермерів забезпечувати поставки органічної продукції на внутрішній ринок.

Мораторій на продаж землі має ряд негативних наслідків:

- стримує розвиток ділової активності малого та середнього бізнесу у сільській місцевості;

- мораторій призводить до шалених збитків як у державному бюджеті, так і у кожного землевласника, а це близько 7 мільйонів осіб, адже власники земель сільськогосподарського призначення не можуть вільно розпоряджатися землею;

- існування мораторію стає на заваді залученню банківського фінансування малими фермерськими господарствами, оскільки земля у власності фермерів не є ліквідним активом, що є перешкодою для розвитку цих господарств;

- стримує розвиток виробництв з вищою доданою вартістю, бо вони вимагають довгострокових інвестицій;

-через залежність від орендатора переважає вирощування однорічних культур, що зменшує попит на робочу силу в сільській місцевості і рівень безробіття сільського населення росте;

-виснаження та деградація ґрунтів, бо орендарі не зацікавлені в збереженні та покращенні якості земель, що перебувають у їх короткостроковому користуванні. За останні 20 років в Україні в середньому вміст гумусу в ґрунтах зменшився з 3,36% до 3,14%;

-процвітання тіньового ринку землі;

-зниження інвестиційної привабливості української аграрної економіки, пов'язаної з підвищенням ризику вкладень.

Перш ніж зняти мораторій, необхідно зробити наступне: завершити формування нормативно-правової бази ринку земель; сформувати інфраструктуру земельного ринку; удосконалити систему обліку та реєстрації земельних ділянок та прав власності на них; провести оцінку земель для встановлення її реальної ціни; створити орган, який буде вести моніторинг та контролювати збереження якості землі та відповідність використання їх за призначенням та встановити межі у наданні певної кількості земельних угідь в одні руки.

Експерти зазначають, що проведення аграрної реформи буде можливе лише після завершення в Україні президентських виборів 2019 року. Проте реформування аграрного сектору—це складний та багатоетапний процес, який потребує часу на своє здійснення. Тому існує нагальна потреба у тому, щоб вже сьогодні розпочати підготовку до проведення реформи. З огляду на причини погіршення стану АПК зрозуміло, що варто почати із ефективної боротьби з корупцією в країні.

Відкриття ринку землі—це нові можливості для українських фермерів. Родючі землі України—це можливість для країни поповнити ряди розвинутих держав Євразійського континенту. Кожній країні варто використовувати наявний потенціал задля подальшого її розвитку.